

Oppsummering av policy roundtable 2 i Norge 24.10.2022

Oslo, 28.10.2022

Karina Standal og Merethe Dotterud Leiren (CICERO), Ingvill Sjøvold Nilsen (NVE)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 953040. The sole responsibility for the content of this document lies with the COME RES project and does not necessarily reflect the opinion of the European Union.

www.com-res.eu

CICERO Senter for klimaforskning, i samarbeid med prosjektpartner Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE), arrangerte et lukket «policy roundtable» med representanter fra NVE, RME, ENOVA og CICERO 24.10.2022, kl. 12-14:15. OED var også invitert til møtet, men ble forhindret fra å delta. Arrangementet ble holdt i NVE sine lokaler (Mjøsa) i Middelthuns gate 29 og digitalt via Teams. Deltagere: Maren Aschehaug Esmark, seksjonssjef NVE, Ingvill Sjøvold Nilsen, seniorrådgiver NVE, Ingvild Grøtterud Birkeland, avdelingsingeniør RME, Martin Windju, seniorrådgiver NVE, Monica Berner, seniorrådgiver Enova, Karina Standal, seniorforsker ved CICERO/ leder for COME RES i Norge og Merethe Dotterud Leiren, forskningsleder ved CICERO.

Kort om COME RES-prosjektet

EU-prosjektet COME RES: *Community Energy for the uptake of RES in the electricity sector. Connecting long-term visions with short-term actions* har som formål å produsere kunnskap om rammevilkår, potensiale, drivere og barrierer samt organisasjons- og forretningsmodeller for fornybare energisamfunn i Europa. Videre har prosjektet også et uttalt formål å bidra til å understøtte politiske prosesser for å skalere opp lokale og fornybare energisamfunn i forbindelse med implementeringen av det reviderte fornybardirektivet. En viktig del av prosjektet er kunnskapsutveksling mellom forskning og relevante stakeholdere. I den forbindelse har prosjektet som mål å gjennomføre workshoper, referansegrupper og dialog med myndigheter. I Norge har vi en nasjonal referansegruppe bestående av 36 forskjellige brukerpartnere innen kraft og nettselskap, teknologiselskaper, eiendomsutviklere og annet næringsliv, sivilsamfunn og interesseorganisasjoner, kommuner og fylkeskommuner. Prosjektet har geografisk fokus på Norge og Latvia, samt utvalgte regioner med lav forekomst av fornybare energisamfunn i Belgia, Italia, Nederland, Polen, Portugal, Spania og Tyskland. CICERO og NVE utgjør de norske partnerne i prosjektet

Formål og program

Formålet med arrangementet var å formidle forskningsfunn på drivere og barrierer for fornybare energisamfunn i Norge og ha dialog rundt mulighetene og rollen fornybare energisamfunn kan spille i dagens norske energikontekst med høye energikostnader grunnet klimaendringer, utfasing av fossil energi i Europa og Russlands invasjon av Ukraina. Det ble lagt særlig vekt på dialog rundt: 1) deling av egenprodusert strøm, 2) dagens modell med fritak for el-avgift og nettleie for egenprodusert strøm, 3) statlige støtteordninger og 4) narrativer rundt norsk energi og kraftsystem om hva som forstås som samfunnsnyttig og kostnadseffektivt på nasjonalt og lokalt nivå. Det ble holdt fire presentasjoner: EUs grønne giv, fokus på lokale energisamfunn og fordeler ved slike modeller / Merethe Dotterud Leiren; Oppsummering av forskningsfunn på drivere og barrierer for lokale energisamfunn i Norge / Karina Standal; Energy communities and their implementation under the Clean Energy

Package / Stavroula Pappa REScoop.eu og Regelverk og praksis relevant for fornybare energisamfunn i Norge / Ingvild Grøtterud Birkeland RME, Martin Windju NVE.

For mer detaljer se vedlegg.

Vedlegg

Forhåndsendt notat til policy roundtable om fornybare energisamfunn i Norge ved COME RES prosjektet

EU prosjektet Come Res: Community Energy for the uptake of RES in the electricity sector. Connecting long-term visions with short-term actions har som formål å produsere kunnskap om rammevilkår, potensiale, drivere og barrierer samt organisasjons- og forretningsmodeller for lokale energisamfunn i Europa. Videre har prosjektet også et uttalt formål å bidra til å understøtte politiske prosesser for å skalere opp lokale energisamfunn (f.eks. implementeringen av det reviderte fornybar direktivet) og kunnskapsutveksling mellom relevante aktører. I den forbindelse har prosjektet som mål å gjennomføre workshoper, referansegrupper og dialog med myndigheter. I Norge har vi en nasjonal referansegruppe bestående av 36 forskjellige brukerpartnere innen kraft og nettselskap, teknologiselskaper, eiendomsutviklere og annet næringsliv, sivilsamfunn og interesseorganisasjoner, kommuner og fylkeskommuner. Prosjektet har geografisk fokus på Norge og Latvia, samt utvalgte regioner med lav forekomst av lokale energisamfunn i Belgia, Italia, Nederland, Polen, Portugal, Spania og Tyskland.

Omstillingen til lavutslippssamfunnet og forpliktelser i forhold til Parisavtalen legger store utfordringer på energisystemet i Norge. Dette har blitt enda mer aktualisert ved energikrisen i Europa pga. utfasing av fossile energikilder, samt krigen i Ukraina. Også i Norge har det merkes at vannkraft er en variabel ressurs og at det er krevende å håndtere høye strømpriser og nye modeller for nettleie i en kontekst hvor mengden kraft som behøves øker.

I den forbindelse kan fornybare energisamfunn spille en rolle ved å skreddersys til lokale energibehov. Et eksempel kan være øysamfunn hvor behovet for kraft til fergetransport og nye næringsplasser (oppdratt og fiske) er mer enn dagens energiforsyning kan håndtere uten dyr nettutbygging. Videre kan lokale energisamfunn i borettslag eller for næringsvirksomhet redusere kostnader og dermed sårbarhet for svingninger i pris, i tillegg til å dekke nye behov som elektrifisering av transport m.m. Fornybare energisamfunn kan ved riktige betingelser også ta i bruk en rekke energikilder i et mikrosystem som øker energisikkerheten og optimaliserer systemet.

COME RES sitt arbeid siden høsten 2020 viser at det fortsatt er krevende å etablere fornybare energisamfunn i Norge og flere andre Europeiske land. Dette skyldes sammensatte faktorer som kraftsystemer som er rigget mot en sentralisert kraftforsyning (i reguleringer og lovverk), manglende støtte i form av informasjon og økonomiske insentiver, lite bevissthet rundt fornybare energisamfunn i samfunnet generelt og motstand mot spesifikke fornybare energiressurser (hovedsakelig landbasert vindkraft), samt mangel på kvantifiserbare politiske målsetninger om å skalere opp fornybare energisamfunn. Et samlet funn fra COME RES prosjektet er at terskelen for å få til lokale energisamfunn er svært høye – det krever høye investeringer, teknisk kunnskap, samt kunnskap om reguleringer og administrative prosedyrer. I tillegg kreves det gjerne relevante samarbeidspartnere. Et funn fra arbeidet

er også at mange relevante aktører anser lokale energisamfunn som en viktig faktor i å 1) fasilitere et smartere og mer fleksibelt energisystem på veien mot lavutslippssamfunnet, 2) begrense kostbar nettutbygging, 3) øke andelen fornybar energi og 4) øke aksepten for energiomstillingen

Gjennom flere diskusjoner med referansegruppen og andre relevante aktører i Norge (gjennomførte via møter, workshops og intervjuer) er det noen punkter som har utmerket seg og som kan være utgangspunkt for diskusjon:

- Muligheten for å dele egenprodusert strøm utover måler. Dagens foreslåtte reguleringer vil løse mye av dette, men fortsatt vil det være mange som faller utenfor (både i henhold kWh grense og eiendomsgrenser). Det er et stort ønske blant enkelte aktører til å dele mellom eiendommer i f.eks. et borettslag eller offentlige bygninger i nærhet til hverandre for å optimalisere energisystemet (eks. sol til forskjellige tider av dagen eller sende strøm fra en skole til en svømmehall).
- Dagens modell med fritak for EL-avgift og nettleie på egenprodusert strøm er et insentiv som har utfordringer for nettselskap og fordeling av kostnader for nettet hvis man utløser et stort potensial innen fornybare energisamfunn. Noen oppfatter også dette som en favorisering av solenergi. Noen ønsker derfor en revurdering av modellen og andre statlige støtteordninger for å gi økonomiske insentiver til fornybare energisamfunn
- Dagens statlige støtteordninger oppfattes som for snevre 1) det er vekt på å gi insentiver til ny teknologi og ikke ENØK 2) den er dreid mot private huseiere og kommersielle aktører (plusskundeordningen og ENOVA støtte). I sum oppfattes dette å utløse støtte til husholdninger med ressurser til å ta i bruk ny teknologi og ikke lav-inntekts husholdninger eller private aktører som ønsker å danne fornybare energisamfunn
- Det er mange forskjellige narrativer/diskurser rundt norsk energi og kraftsystem med til dels svært motstridende verdier og interesser. Noen aktører føler at det er vanskelig å delta og bli hørt. Dette knytter seg blant annet til oppfatningen av hva som oppfattes som samfunnsnyttig og kostnadseffektivt på nasjonal og lokalt nivå.

EUs grønne giv, fokus på lokale energisamfunn og fordeler ved slike modeller

Merethe Dotterud Leiren og Karina Standal

COME RESRoundtable , 24.10.2022

Hva er lokale energisamfunn?

Photo: Moss community energy launch. DIY Solar Panel Workshop with Demand Energy Equality. Flickr

- Lokale energisamfunn er når flere enkeltpersoner, husholdninger eller aktører går sammen for å produsere, lagre og bruke strøm lokalt
- Miljømessige, økonomiske og sosiale verdier for lokalsamfunnet

Clean energy for all Europeans

Citizen energy communities

14.6.2019

EN

Official Journal of the European Union

L 158/125

DIRECTIVES

**DIRECTIVE (EU) 2019/944 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 5 June 2019
on common rules for the internal market for electricity and amending Directive 2012/27/EU
(recast)
(Text with EEA relevance)**

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 194(2) thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee ⁽¹⁾,

Having regard to the opinion of the Committee of the Regions ⁽²⁾,

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure ⁽³⁾,

Renewable energy communities

L 328/82

EN

Official Journal of the European Union

21.12.2018

DIRECTIVES

**DIRECTIVE (EU) 2018/2001 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 11 December 2018
on the promotion of the use of energy from renewable sources
(recast)
(Text with EEA relevance)**

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 194(2) thereof,

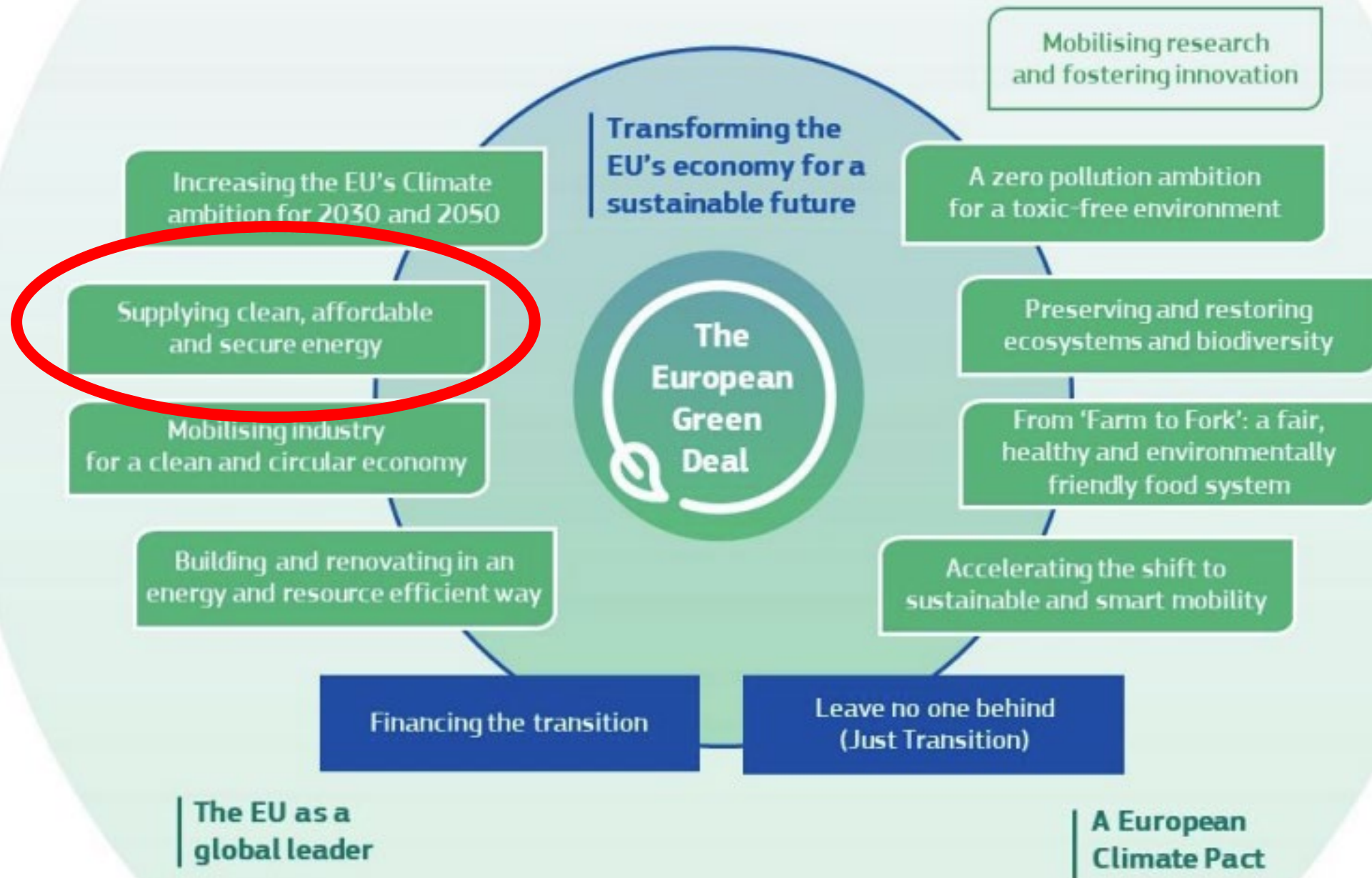
Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee ⁽¹⁾,

Having regard to the opinion of the Committee of the Regions ⁽²⁾,

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure ⁽³⁾,

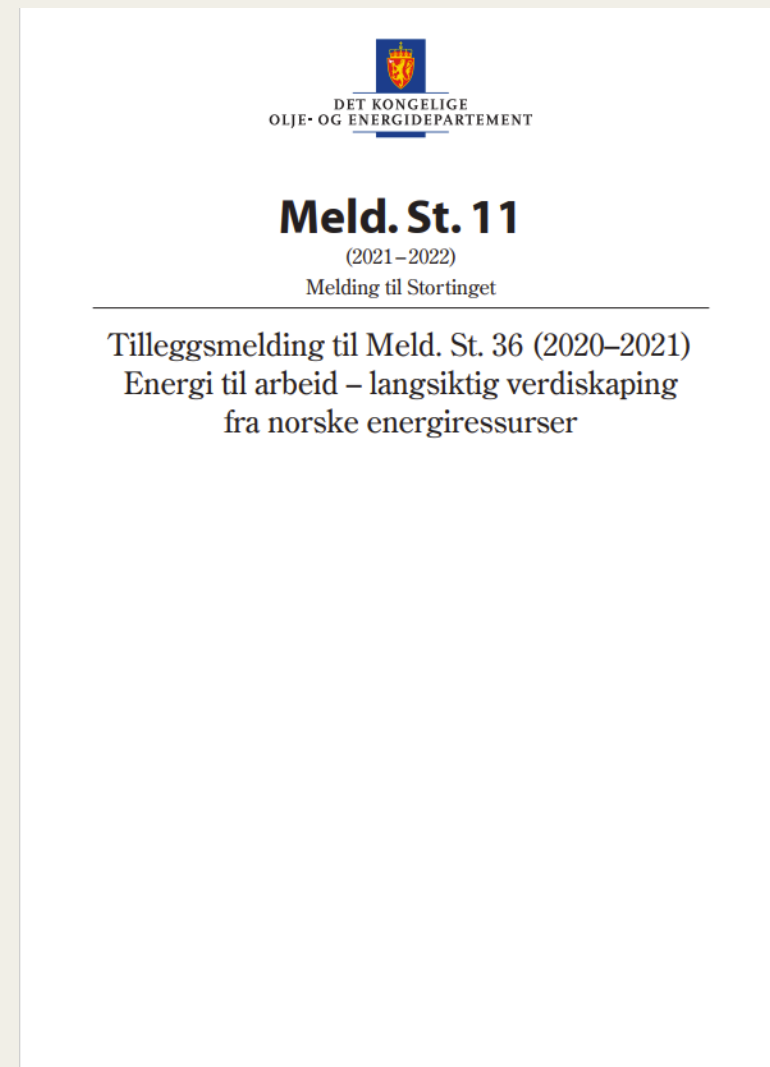
EUs grønne giv

Climate Pact

It will continue to work to empower regional and local communities, including **energy communities** .
(...) The Commission will work with it to continue to provide assistance to cities and regions that want to commit to ambitious pledges on climate and energy policies. It will remain an essential platform to share good practices on how to implement change locally.

Hvordan ser dette ut i Norge?

Meld. St. 36

(2020–2021)

Melding til Stortinget

Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser

Eksempel på hva som kan gjøres
når strømmettet har nådd sin
begrensning

Boks 3.14 Smart Senja

Figur 3.26 De to lokale samfunnene som deltar i Smart Senja-prosjektet: Husøy og Senjahopen.

Foto: Smart Senja.

Øya Senja i Troms har et relativt stort behov for strøm i forhold til samfunnets størrelse, som følge av utviklingen innen fiskeforeldningsindustrien på øya. Det er også planlagt utbygginger innen flere andre næringer. Det eksisterende strømmettet på Nord-Senja har nådd sine begrensninger. For å unngå eller utsette utbygging av helt nye overføringslinjer til øya, testes det ut smarte løsninger under det Enova-støttede innovasjonsprosjektet, Smart Senja.

Prosjektet Smart Senja gjennomføres av aktører innen energibransjen, i tett samarbeid med folket på Senja. Partnerne i prosjektet er Arva AS (prosjekteier), Br. Karlsen, Nergård AS, Tromskraft Produksjon AS, Ishavskraft, UiT Norges Arktiske Universitet, Enfo, Nodes AS, Powel AS, Rolls Royce Solutions Berlin GmbH

og Solbes AS. I prosjektet benyttes fleksibiliteten til forbrukere gjennom aktivt å styre laster, som for eksempel kjøleanlegg hos industri og varmtvannsberedere hos husholdninger. Slik kan effekttopper reduseres og presset på nettet begrenses. Strømkundene får mulighet til å selge fleksibilitet i et lokalt marked, slik at både bedrifter og husholdninger kan tjene på sin fleksibilitet.

I prosjektet installeres også store energilagere/batterier i distribusjonsnettet, som kan lades når det er ledig kapasitet i nettet, og levere høy effekt lokalt i timene med høy belastning. Muligheten for lokal energiproduksjon, som solkraft, utredes også. I prosjektet utvikles ny teknologi og kunnskap lokalt. Erfaringer skal deles og løsninger kan eksporteres nasjonalt og globalt.

«Regjeringen ønsker å se nærmere på hvordan man kan legge bedre til rette for lokal energiproduksjon. Som et steg i å legge til rette for mer etablering av lokal energiproduksjon vil regjeringen gjennomføre en kartlegging av regulatoriske barrierer.»

Meld. St. 11

(2021–2022)

Melding til Stortinget

Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020–2021)

Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping
fra norske energiresurser

Hvorfor har lokale energisamfunn seilt opp som så viktig i EU?

Løsningen på motstand mot produksjon av fornybar energi?

- Protester mot klimatiltak
- Løse utfordringer med eierskap, involvering, medbestemmelse

Fordeler

- Skreddersydd til å takle lokale energibehov (samfunnsøkonomisk optimalt på makronivå er ikke alltid i samsvar med lokale behov)
- Mer fornybar energi og større energifleksibilitet (jevne ut belastning på nettet)
- Unngå dyr nettutbygging, minske landkonflikt
- Øker forståelse for nye løsninger
- Gir innbyggere/lokale innflytelse og eierskap til energiresurser
- Kan gi mer bevisst og bærekraft energiforbruk

Økt betydning også i Norge?

- EUs grønne giv
- Samfunnsaksept
- Ukraina-krigen og høye energipriser, ny sikkerhetssituasjon
- Klimatilpasning til uforutsigbart vær

°CICERO

Takk

Merethe Dotterud Leiren

www.cicero.oslo.no

@CICERO_klima

Oppsummering av forskningsfunn på drivere og barrierer for lokale energisamfunn i Norge

Karina Standal, Merethe Dotterud Leiren, Nora Ytreberg CICERO – Senter for klimaforskning

COME RES policy roundtable, Oslo 24.10.2022

Advancing Renewable
Energy Communities

COME RES prosjektet og metode

Hva:

Bringe kunnskap om hvordan fasilitere oppskalering av fornybare energisamfunn i elektrisitetssektoren i utvalgte regioner i partnerlandene og støtte harmonisering og implementering av REDII

Norsk referansegruppe med 35 brukerpartnere innen kraft og nettselskap, kommuner, bedrifter, interesse og sivilsamfunnsorgansiasjoner

Hvem og hvor:

16 partnere in Tyskland (ledet av Freie University of Berlin), Belgia, Italia, Latvia, Nederland, Norge, Polen, Portugal og Spania

Hvordan:

Kartlegging av rammevilkår, dybdeintervjuer og spørreundersøkelse blant relevante aktører og dialog med brukerpartnere og andre relevante stakeholders

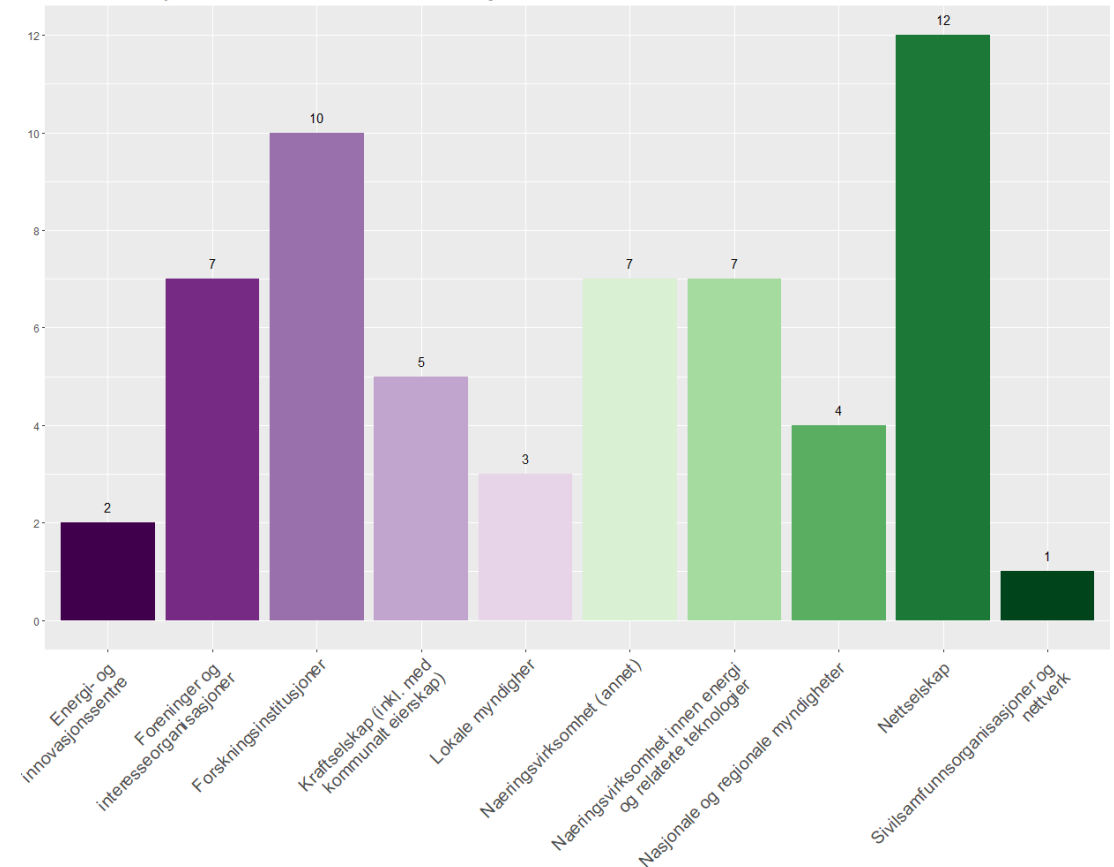
3 møter og 2 workshops med brukerpartnere og andre, samt bilaterale møter høst 2020- vinter 2023

- Fokusgruppeintervjuer med representanter for sivilsamfunnsorganisasjoner, kommuner og bedrifter som er interessert i lokal energiproduksjon – Norge, Latvia, Polen, Portugal, Spania
- Gjennomført i Norge 29.10 – 11.11.21
- 12 i Norge (55 totalt)

- Spørreundersøkelse sendt ut til relevante stakeholders – Norge, Tyskland, Belgia, Italia, Latvia, Nederland, Polen, Portugal og Spania
- Gjennomført April – Mai 2022 (5 uker)
- 60 i Norge (651 respondenter totalt)

Antall respondenter fra hver institusjon

Hva er et lokalt energisamfunn?

- Lokal produksjon av strøm
- Lokale aktører blir energiprodusenter
- Grasrot-energisamfunn
- Mangfold av teknologiske løsninger

COME RES har utgangspunkt i RED II

Et lokalt energisamfunn er definert som en juridisk enhet med **åpen deltagelse**, hvor **kontroll er jevnt fordelt** på aksjonærer eller medlemmer som har **lokal tilknytning** til der energisamfunnet er

Aksjonærer og medlemmer kan være **innbyggere, små eller mellomstore bedrifter og kommuner**

Hovedformålet skal være **miljømessige, sosiale eller økonomiske gevinster** til aksjonærer/medlemmer eller lokalsamfunnet (ikke kommersiell virksomhet for ren profitt)

Forventninger til fornybare energisamfunn i energiomstillingen

Hovedfokus:

Fleksibelt og smart kraftsystem i omstillingen

Økt produksjon av fornybar (utfasing av fossilt)

Redusere miljømessige og økonomiske kostnader ved oppgradering av kraftforsyning

Øke folks aksept for energiomstillingen

Flertallet var uenig i at myndighetenes fokus burde være på store fornybare energisystemer

Kvalitative data viser at økonomiske, miljømessige og sosiale fordeler lokalt er drivere for fornybare energisamfunn

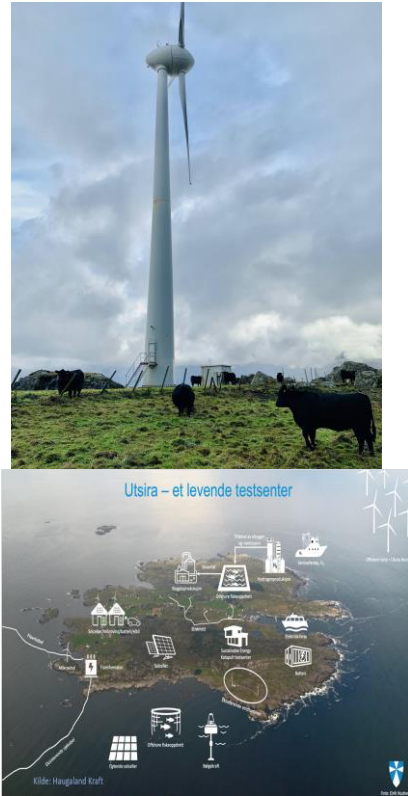

Foto: Tveitaskaret småkraft, etter tillatelse fra Småkraft AS

2 eksempler på lokale fordeler som drivere for fornybare energisamfunn

Utsira

- Utvikling av egenproduksjon, mikronett, lagring og fleksibilitetstjenester for smart energisystem
- Økt energisikkerhet (værhardt og elder sjøkabel)
- Skape et attraktiv lokalsamfunn gjennom 'grønn' identitet og nye arbeidsplasser (turistnæring, kommunale tjenester)
- Legge til rette for ny næringsvirksomhet (fiskeoppdrett, katapultsenter)
- Oppfylle politiske ambisjoner om nullutslippssamfunn (elektrisitet til ferge)

Røverkollen borettslag, Oslo

- Kombinert EL-produksjon (PV) og lagring med smart ladesystem for EL bil
- Senker kostnader for beboerne og gode tjenester for EL-bil lading
- Støtte gjennom samarbeid med SINTEF og Oslo kommune
- Beslutningen tatt i forbindelse med krav om lademuligheter for EL-bil

‘Modeller’ som anses relevante for fornybare energisamfunn

- ‘Alle’ teknologier relevant, men størst fokus på sol, lagring og hybride systemer i sammenheng med bygningsmasse, lagring/fleksibilitetstjenester og kraftproduksjon
- Størst fokus på aktører som er ‘grasrot’ baserte som nabolag, velforeninger og borettslag, samt bønder og lokale myndigheter (inkl. offentlig eid kraftselskap)
- Til forskjell fra de andre Europeiske landene trekkes nettselskap frem som mer relevante, mens energikoooperativer sees som mindre relevante

Hva anses som de største hindringene for fornybare energisamfunn?

Hovedbarrierer:

Reguleringer som begrenser deling av egenprodusert strøm

Reguleringer som begrenser salg av egenprodusert strøm til nett

Manglende politisk fokus nasjonalt og lokalt

Manglende bevissthet om slike modeller

Manglende økonomiske intensiver eller støtteordninger

Kvalitative data støtter opp om kvantitative funn, men viser også til manglende informasjon, skepsis mot 'delingsmodeller' og beslutningsbarrierer

Foto: Fakken vindpark, Karina Standal

Noen betraktninger

- Energi og tech selskaper anser ikke mangel på økonomiske insentiver eller støtte som like relevant som grasrotaktører
- I de andre Europeiske landene er mangel på juridisk rammeverk ansett som den største barrieren

Oppfatninger om relevante tiltak for fornybare energisamfunn

Hovedtiltak:

Reguleringer som definerer rettigheter for fornybare energisamfunn (produsere og forsyne nett)

Reguleringer som tillater deling av egenprodusert strøm

Politiske forpliktelser for langsiktige rammevilkår

Politiske kvantifiserbare mål om å øke andel fornybare energisamfunn eller fornybar energi

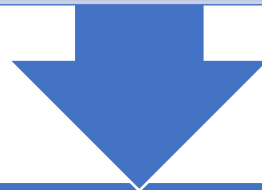
Tilgang på adekvat informasjon

Funnene sammenfaller med de andre Europeiske landene, men de vektlegger kapasitetsstøtte til lokale myndigheter og deltagelse av lavinntekts- og sårbare husholdninger mye høyere

Oppfatninger rundt støtteordninger for fornybare energisamfunn

Hovedfokus:				
Reduksjon av regulatoriske og byråkratiske hindre	Tilgang til systematisk læring fra piloter	Støtte fra lokale eller nasjonale myndigheter til kapasitetsutvikling	Nasjonale eller lokale tilskuddsordninger	Feed-in tariff eller grønne sertifikatordninger

For lokale myndigheter nevnes politiske målsetninger om fornybare energisamfunn, økonomiske støtteordninger for grasrotaktører (i tråd med REDII) samt å ta en 'entreprenør' rolle gjennom å fasilitere samarbeid mellom relevante aktører

To narrativer i diskusjonene ...

Det sikre og markedsbaserte kraftsystemet

- Dagnes system er mest kostnadseffektivt og energisikkert og bør i størst mulig grad videreføres
- De optimale teknologiene er vannkraft og vind, vi har i liten grad behov for diversifisering av energimixen
- Markedskrefter sørger for optimalisering – samtidig er det sterk grad av regulering (særlig innen forsyning)
- Rettferdig pris og fordeling av kostnader
- Høy grad av offentlig eierskap til energiresursene (samt grunnrente) gir en bedre fordeling av utbyttet
- Nye og desentraliserte løsninger er tillatt under visse betingelser – skepsis til aktører som utfordre dagens system

Et smart energisystem hvor private og grasrot aktører tar nye roller innenfor produksjon og forsyning

- Lokale energisamfunn er skreddersydd for lokale behov (energisikkerhet, fleksibilitet, næringsvirksomhet)
- Lokal forankring av energisamfunn og løsninger øker sosial aksept og bringer viktige fordeler til lokalsamfunnet (miljø, arbeidsplasser, tjenester, reduserte kostnader)
- Norge har behov for å satse på nye grønne arbeidsplasser i omstillingen og økning av slike modeller er viktig for flere sektorer
- Kan bidra til en mer inkluderende omstilling hvor lav-inntektshusholdninger, kvinner m.fl. har eierskap og aktive roller
- Det eksisterende kraftsystemet er utdatert og klarer ikke håndtere nye kriser

Noen viktige spørsmål til dagen situasjon og fremtiden

- Vil en økning av lokale energiløsninger kunne bidra til klimatilpasning og energisikkerhet i kriser?
- Vil politiske målsetninger og støtteordninger kunne bidra til bedre konkurransedyktighet for små og mellomstore bedrifter samt redusere 'energifattigdom'?
- Bør dagens system og økonomiske insentiver (fritak for avgifter på egenprodusert strøm) endres slik at kostnaden for nettet ikke sendes til 'sårbare' forbrukere?
- Hvordan sikre at fornybare energisamfunn kan realiseres og gi sosiale, miljømessige og økonomiske fordeler lokalt?
- Hvordan sikre at økning av private aktører ikke utvanner fordelene med det eksisterende systemet (lokalt eierskap, energisikkerhet)
- Hvordan sikre at reguleringer og støtteordninger som oppfattes som hensiktsmessige og rettferdige i dagens kontekst? (høye energikostnader og mulig mangel på energi)

Fyllingsgraden i vannmagasinene i Sør-Norge er historisk lav. Samtidig er krafteksporten tredoblet den siste uken.

Olje- og energiministeren har bedt kraftprodusentene om å skalle lukene. Likevel sprøtt strømekapporten i været i forrige uke.

Lav vannstand i Håvaran i slutten av juni. Senevannet er nesten helt tørrlagt der hvor det er demmet opp, for vannet renner videre ut i Kallandsfjorden. De er del av flere regulerte vann og på Hardangervidda i Telemark. Foto: Ørnulf G. Bergum, NTB

NTB

27. juli 2022 18:32 | Slet oppdater: 27. juli 2022

Krever krisegrep i distriktet

Sp-ordfører Lars Fjeldstad mener det er paradoksalt om bygdebutikkene forsvinner mens hans eget parti sitter ved makta. Han får støtte fra Rødt, som kaller situasjonen for en «distriktspolitisk katastrofe».

FRYKTER FLERE KONKURSER: Ordfører Lars Fjeldstad frykter at flere nærbutikkene kan måtte stenge dørene som følge av de høye strømprisene. Han krever derfor grep fra egen regjering. For Jøker Melsom i Værfold er det allerede for sent. I helga stengte de dørene etter 100 år som tettstedets samlepunkt. Foto: Nina Hansen / Dagbladet

PARTNERS

CONTACT

Karina Standal

karina.standal@cicero.oslo.no

FOLLOW

E info@come-res.eu

W www.come-res.eu

Twitter [@comeres_eu](https://twitter.com/comeres_eu)

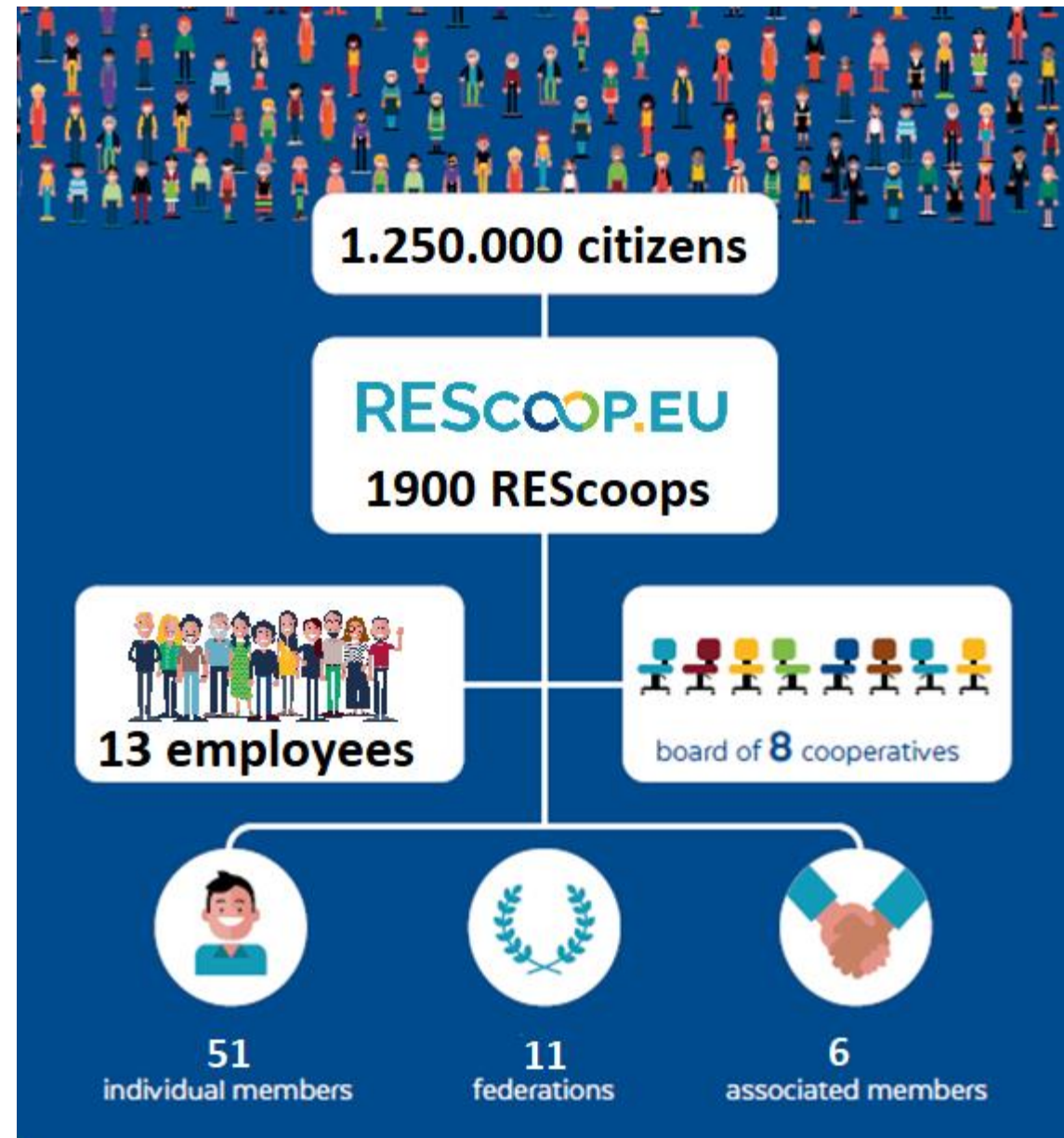
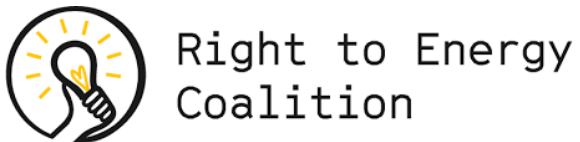
This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 953040. The sole responsibility for the content of this document lies with the COME RES project and does not necessarily reflect the opinion of the European Union.

Energy communities and their transposition and implementation under the Clean Energy Package

Stavroula Pappa, Project Manager, REScoop.eu

24 October 2022

What is REScoop.eu?

ENERGY COMMUNITIES REPOSITORY

#EUenergycommunities

How will the Repository support energy communities?

Policy analysis

Mapping & impact assessment

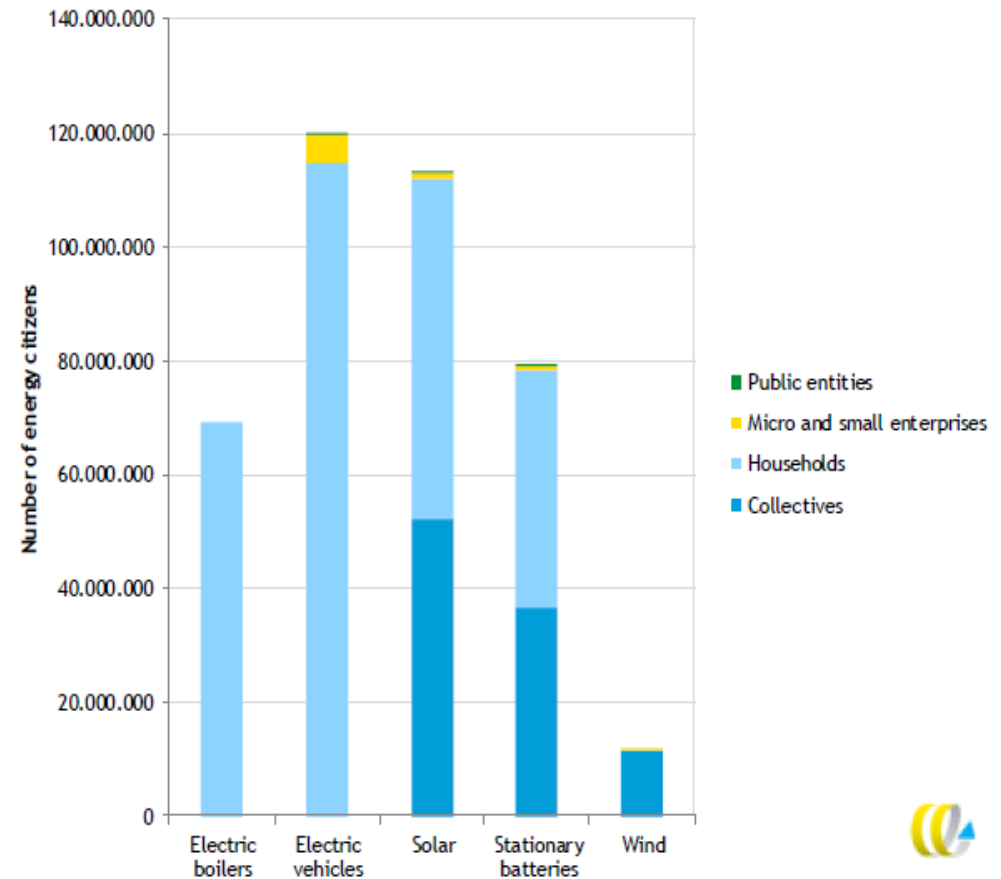

Technical assistance

The potential of citizen participation

- The participation of individuals and communities in the energy transition is essential
- CE Delft study: By 2050, at least half of EU citizens could be producing their own renewable electricity, meeting 45 % of the total electricity demand by then

Figure 12 Number of energy citizens for the various technologies assessed, potential to 2050 for the EU28

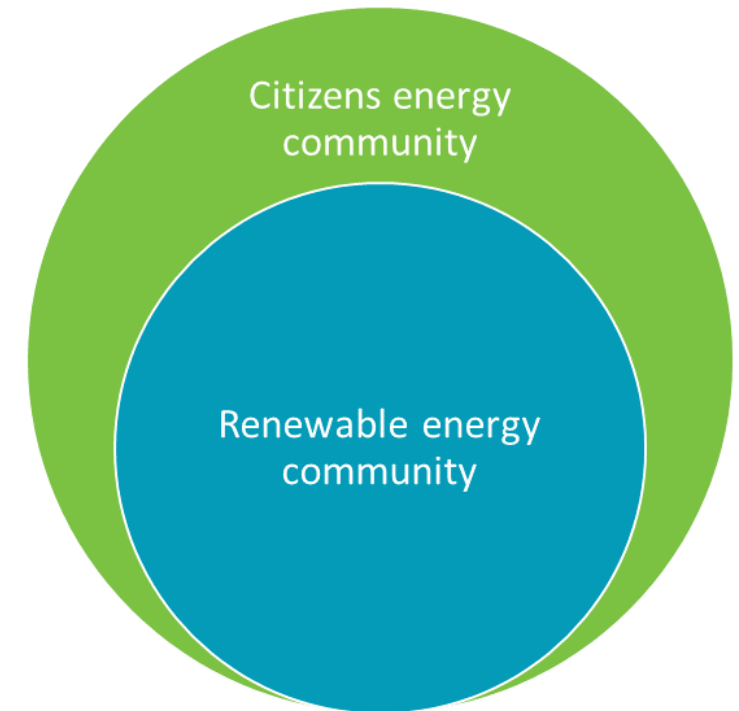

Source: CE Delft study (2016), Figure 12

Energy communities in the CEP: an organisational concept

- Legal entity
- Non-commercial purpose
- Open & voluntary membership
- Emphasis on economic participation by citizens, small and medium enterprises and public authorities
- Emphasis on 'effective control' by members not engaged in the energy sector

***For RECs: requirement for autonomy + emphasis on 'local'*

Comparing definitions REC and CEC

in the Renewables Directive
Renewable Energy Communities

in the Electricity Directive
Citizens Energy Communities

ELIGIBILITY 	Members/shareholders that are: • Natural persons. • Local authorities (including municipalities). • SMEs.	Members/shareholders that are: • Any entity.
CONCERN FOR COMMUNITY (alternative to for-profit) 	Primary purpose: Environmental, economic, social community benefits for members or local areas of operation rather than financial profits.	Primary purpose: Environmental, economic, social community benefits for members or local areas of operation rather than financial profits.
OPEN & VOLUNTARY MEMBERSHIP 	• Participation must be voluntary • Participation in renewable energy generation projects should be open to all potential local members based on non-discriminatory criteria.	• Participation must be voluntary. • Participation should be open to all potential members based on non-discriminatory criteria.
DEMOCRATIC GOVERNANCE & OWNERSHIP 	• Must be autonomous - no disproportionate control by individual members/outside partners in decision-making. • Effective control by members/shareholders that are in 'proximity' to RES projects.	• No autonomy principle, but decision-making powers should be limited to members not involved in large scale commercial activity and where the energy sector does not constitute a primary area of economic activity. • Effective control by members/ shareholders that are natural persons, local authorities (including municipalities) and small and micro-enterprises.

Should the MS only transpose the definitions?

- A complete transposition includes:
 - The definitions
 - For RECs → assessment of barriers and potential
 - Enabling frameworks
 - Taking RECs into account when designing support schemes

NO!

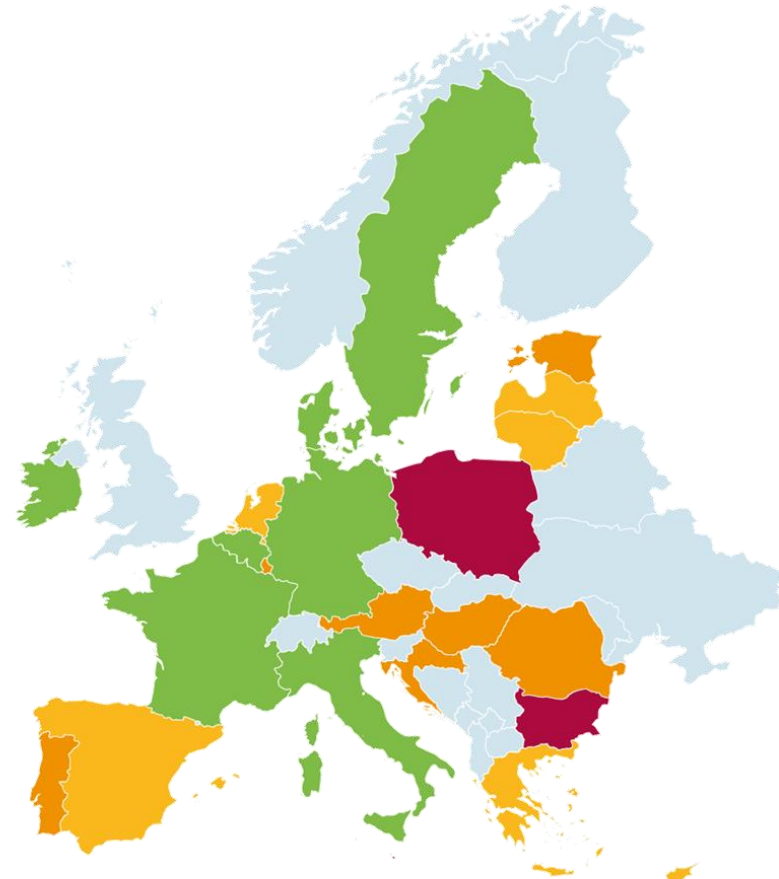
REC enabling frameworks

Article 22 paragraph 4: Member States must create an enabling framework, which should:

- Address unjustified regulatory and administrative barriers
- Ensure proportionate and non-discriminatory treatment (particularly around regulatory procedures)
- Tools to access finance and technical expertise (coupled with new informational rights)
- Regulatory capacity building for local authorities
- Promote inclusion of vulnerable/low-income households, tenants
- Should utilize single contact points for renewables
- Cooperation from DSO to facilitate energy sharing
- Rules to secure equal and non-discriminatory treatment of consumers that participate

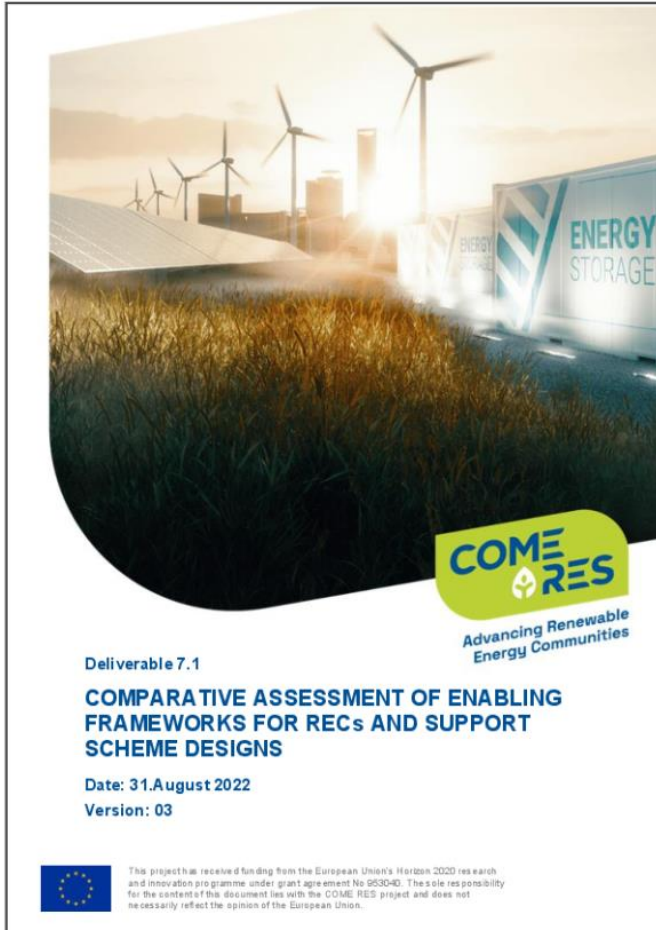
How are Member States doing?

- REScoop.eu transposition tracker on REC and CEC definitions
- Information on enabling frameworks and support schemes will be added by the end of 2022
- Transposition trends

<https://www.rescoop.eu/policy#transposition-tracker>

COME RES Deliverable on transposition progress

Deliverable 7.1

COMPARATIVE ASSESSMENT OF ENABLING FRAMEWORKS FOR RECs AND SUPPORT SCHEME DESIGNS

Date: 31.August 2022

Version: 03

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 953040. The sole responsibility for the content of this document lies with the COME RES project and does not necessarily reflect the opinion of the European Union.

- Analysis of the progress in transposing and implementing the provisions contained in RED II that apply to RECs in the nine COME RES countries, namely Belgium (Flanders), Germany, Italy, Latvia, the Netherlands, Norway, Poland, Portugal and Spain
- Review of national legislation on definitions, enabling frameworks and support schemes for RECs.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 953040. The sole responsibility for the content of this document lies with the COME RES project and does not necessarily reflect the opinion of the European Union.

Useful resources

- REPowerEU for Energy Citizens Manifesto: <https://www.rescoop.eu/news-and-events/news/a-repowereu-for-energy-citizens-manifesto>
- Transposition Guidance (REScoop.eu, ClientEarth): <https://www.rescoop.eu/news-and-events/press/energy-communities-under-the-clean-energy-package>
- Community Power: Model legal frameworks for citizen-owned energy (ClientEarth): https://www.communitypower.eu/images/Clientearth_report.pdf
- Transposition Tracker (REScoop.eu): <https://www.rescoop.eu/policy#transposition-tracker>
- Potential for energy citizens in the EU (CE Delft): <https://cedelft.eu/publications/the-potential-of-energy-citizens-in-the-european-union/>
- Assessment report of potentials for RES community energy in the target regions (COME RES): <https://come-res.eu/resource?t=Assessment%20report%20of%20potentials%20for%20RES%20community%20energy%20in%20the%20target%20regions>
- Community Renewable Electricity Generation – Potential Sector Growth to 2020 (Department of Energy and Climate Change, UK): https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/274746/20140108_Community_Energy_Modelling_FinalReportJan.pdf
- Community Energy Strategy: Full Report (DECC, UK): https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/275163/20140126Community_Energy_Strategy.pdf
- Roadmap for citizen renewable energy in France (Ministere de la Transition Ecologic): <https://www.ecologie.gouv.fr/10-mesures-developpement-des-energies-renouvelables-citoyennes>
- Barriers to renewable energy communities and opportunities in Hungary (Hnuti Duha, EMLA): https://mtvsz.hu/uploads/files/Megujuloenergia-kozossegek_Ertekelo_tanulmany_MTVSZ-SZGK-EMLA_final.pdf
- The local economic impact of citizen projects (Energie Partagee): <https://energie-partagee.org/ressource/etude-retombees-eco-2/>
- Study on potential of energy communities in the Czech Republic: https://frankbold.org/sites/default/files/publikace/studie_egu_brno_-_komunitni_energetika.pdf

REScoop.EU

www.rescoop.eu

stavroula.pappa@rescoop.eu

[@rescoop.eu](https://www.facebook.com/rescoop.eu)

[REScoopVideos](https://www.youtube.com/REScoopVideos)

[rescoop.eu](https://www.instagram.com/rescoop.eu)

[@REScoop.eu](https://twitter.com/REScoop.eu)

[REScoop.eu](https://www.linkedin.com/company/REScoop.eu)

NVE

REGULERING AV NETT OG ENERGISAMFUNN

Hvordan regulerer vi

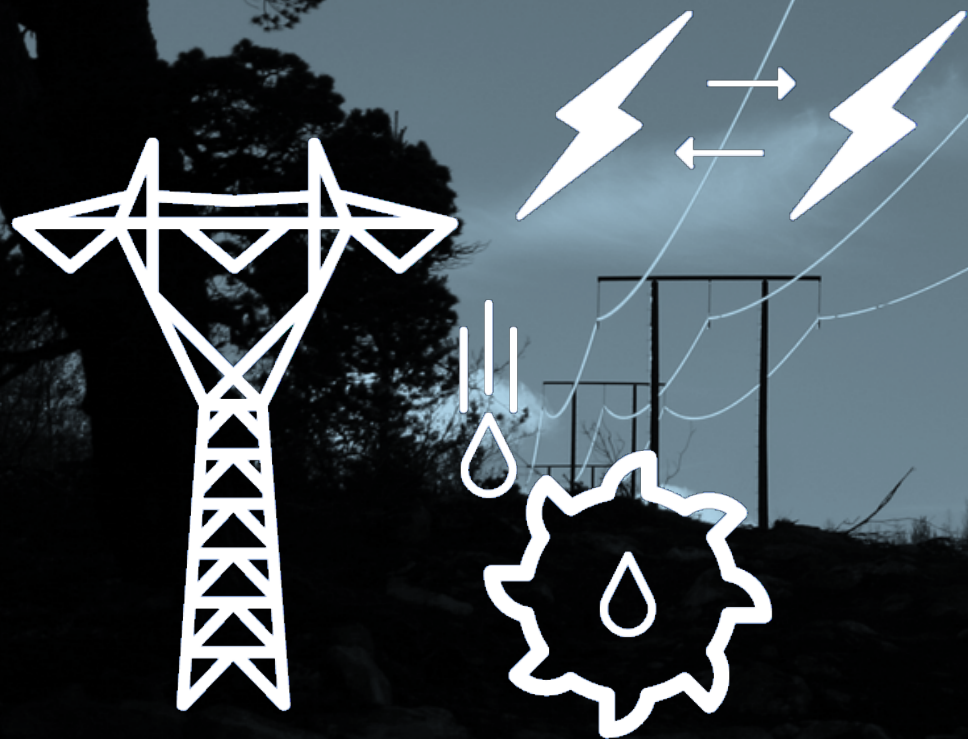
- Konsesjon for å bygge, eie og drive
- Konsesjon for å omsette
- Tyngre krav til nettselskapene – det naturlige monopolet
 - Effektiv og samfunnsøkonomisk rasjonell utvikling
 - Rimelige priser, vilkår og betingelser
 - Kundevern

Konsesjonsplikt for nettanlegg

- Både høyspente og lavspente nettanlegg er konsesjonspliktige.
- Områdekonsesjonær har monopol på å bygge distribusjonsnett.
- Vil normalt ikke gi konsesjon til nettanlegg som etablerer:
 - Parallele nett
 - Nye monopolister
 - Direkte ledning fra produsent til forbruker

Konsesjonsplikt for omsetting

■ All form for leveranse av elektrisk energi

- Salg og produksjon, men
- først og fremst overføring

■ Krav i lov og forskrift rettes mot konsesjonær eller nettselskap

- Direkte regulering
- Indirekte regulering og insentiver

Plikter som verner kunden

- Rett til å velge strømleverandør
- Rettigheter ved avbrudd
- Rimelig fordeling av nettselskapets kostnader

Hva sier EUs 4. energimarkedspakke?

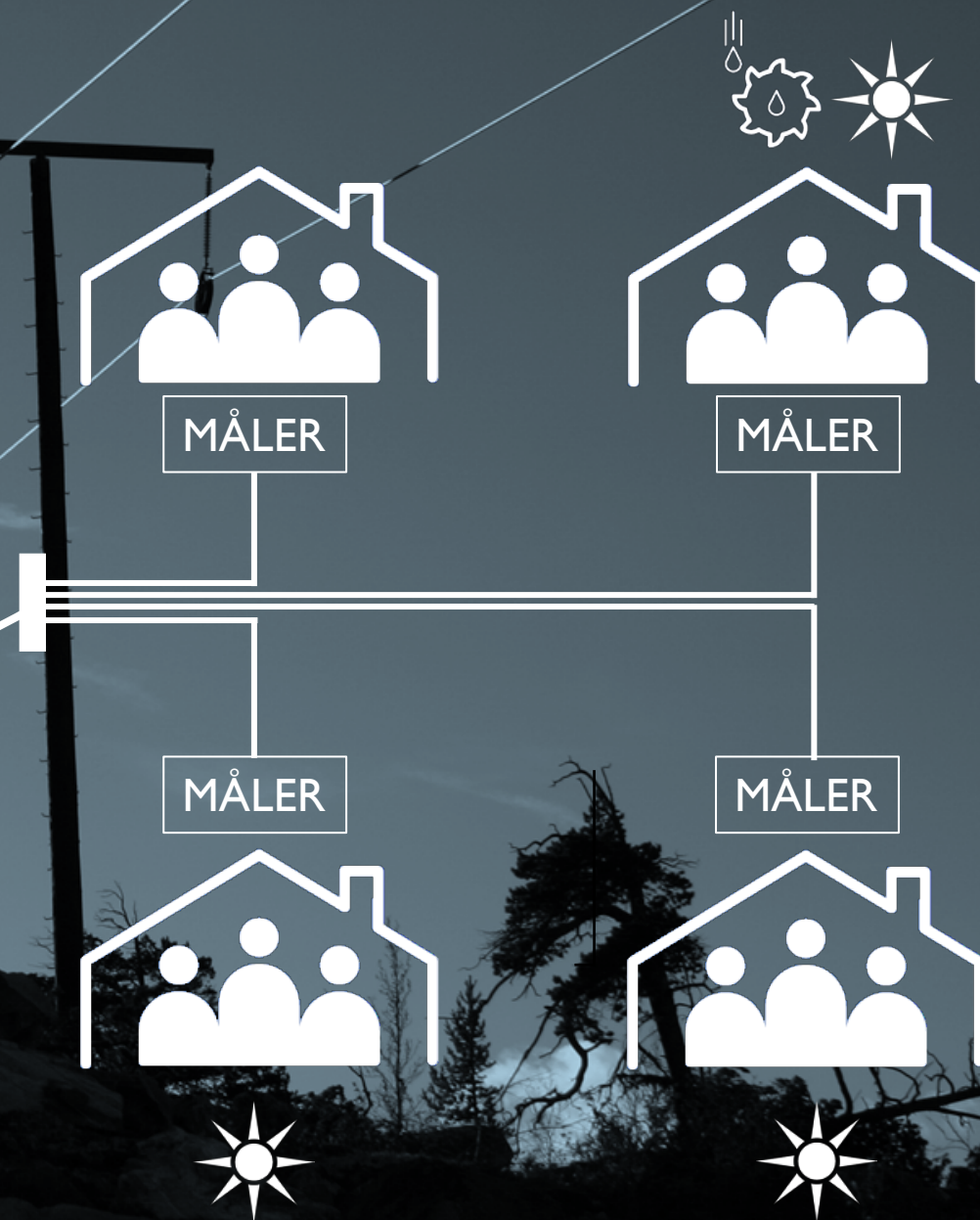
(e) citizens energy communities are subject to non-discriminatory fair, proportionate and transparent procedure and charges, including registration and licensing, and transparent and non-discriminatory and cost reflective network charges in line with Article 16 of the [Electricity Regulation] ensuring they contribute in an adequate and balanced way to the overall cost sharing of the system.

- En rett til å dele energi
- Deltagelse er frivillig
- Medlemmer skal ikke miste rettigheter eller plikter
- Kostnadsreflekterende nettleie
- Kan eie egne nettanlegg.
 - Opp til NVE å utvise skjønn innenfor dagens regler

Eksempler på energisamfunn

Nettselskapet eier
nett frem til kunden

Energisamfunnet eier eget nett

MÅLER

Hvor stor er barrieren
for å bryte ut?

MÅLER

MÅLER

Hvordan få de nødvendige tillatelsene

- Dagens regelverk begrenser mulighetene for å etablere noen typer energisamfunn.
- Enkelte former vil kreve dispensasjoner.
- Vi har et rammeverk for piloter og demonstrasjonsanlegg.

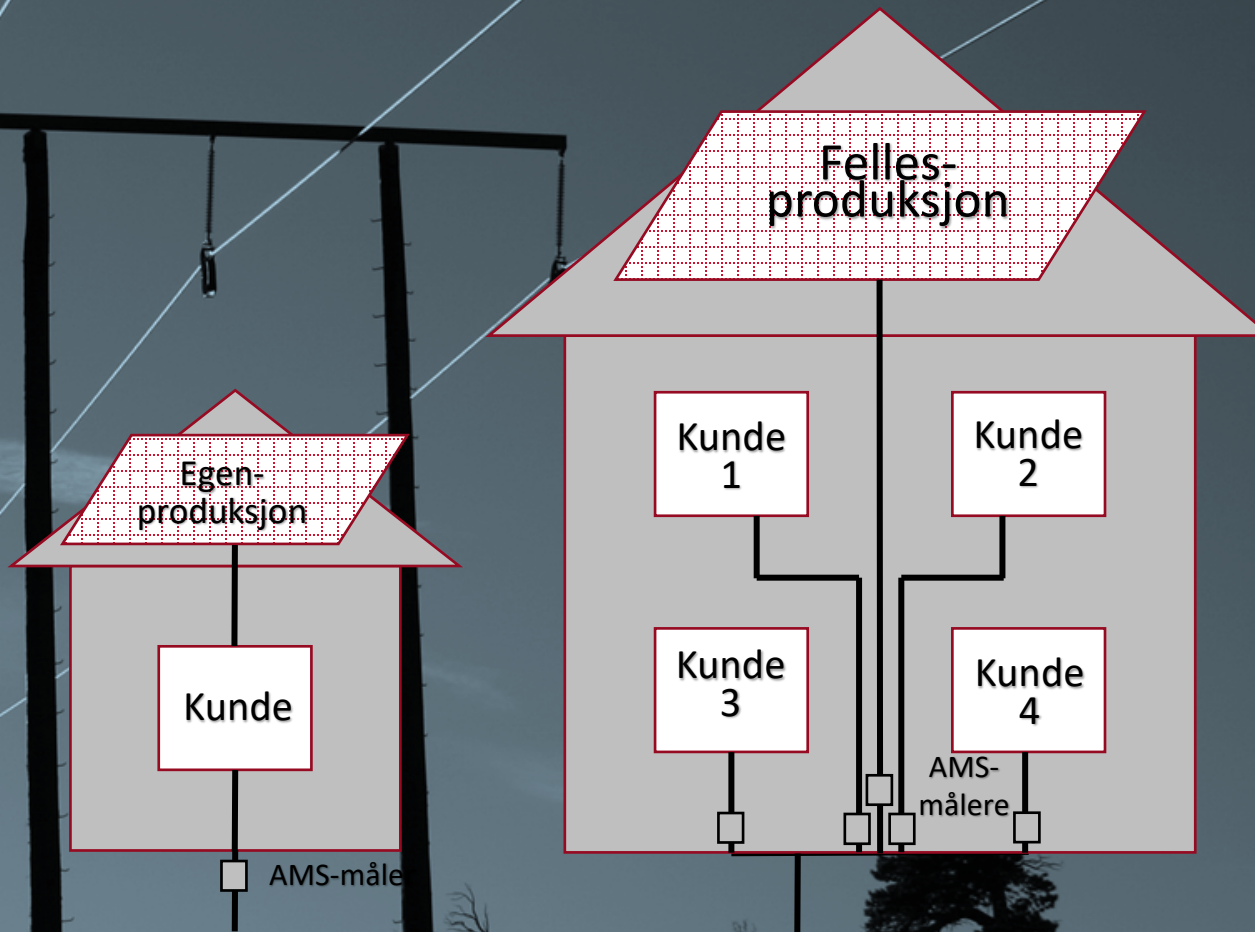
Regulatorisk sandkasse og rammeverk for piloter

- RME og NVE kan gi piloter dispensasjon fra gjeldende regelverk for at samfunnet skal få testet ut nye løsninger
 - Søknad fra nettselskap
 - Tidsavgrenset
 - Samfunnsmessig verdi ved piloten

Regulatorisk sandkasse og rammeverk for piloter

- Noe innovativt
- Tidsavgrenset til normalt 3, maksimalt 5 år
- Nettanlegg skal rives eller overføres til områdekonsesjonær når perioden er over
- Resultater skal offentliggjøres og rapporteres til NVE.

Plusskunder i borettslag

NVE

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Kjell Rune Verlo, Reguleringsmyndigheten for energi
krv@nve.no

CONTACT

COME RES Project

info@come-res.eu

www.come-res.eu

PARTNERS

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 953040. The sole responsibility for the content of this document lies with the COME RES project and does not necessarily reflect the opinion of the European Union.